

DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1. Gemotiveerd advies voor het al dan niet moeten nemen van maatregelen

Dit programma van maatregelen heeft betrekking op een deel van het projectgebied. Het gaat om twee zones die tijdens de eerste fase van het vooronderzoek ontoegankelijk waren door de aanwezigheid van een bos en een zone met dumps. Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek, een landschappelijk booronderzoek, de werfbegeleiding voor een munitiedetectie (proefputten) en het proefsleuvenonderzoek, en een verkennend archeologisch booronderzoek, waaronder archeologisch booronderzoek en twee proefputten in functie van steentijd artefactensites dat op het oostelijke deel van het plangebied is uitgevoerd, kan een advies geformuleerd worden betreffende het al dan niet nemen van bijkomende maatregelen in het kader van verder archeologisch onderzoek op het projectgebied aan de Ringbaan in Maldegem. De gegevens afkomstig uit alle onderzoeksfases worden geconfronteerd met de door de initiatiefnemer geplande bodemingrepen en bouwwerken op het plangebied. Uit deze confrontatie moet duidelijk blijken of bijkomende maatregelen nodig zijn voor verder archeologisch onderzoek. Het advies bepaalt, indien nodig, welke specifieke maatregelen getroffen moeten worden.

1.1. Volledigheid uitgevoerde vooronderzoek

Bij het opstellen van een archeologienota voor het projectgebied aan de Ringbaan in Maldegem kon op basis van de resultaten van het bureauonderzoek geen definitieve uitspraak gedaan worden over de aan- of afwezigheid van archeologische (artefacten) site(s) op het plangebied. Om enig uitsluitel hierover te bekomen is in uitgesteld traject verder vooronderzoek uitgevoerd.

Op het projectgebied is een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd in meerdere fasen, een verkennend archeologisch booronderzoek in meerdere fasen, een waarderend archeologisch booronderzoek op 2 locaties, waarna ook proefputten in functie van steentijd zijn aangelegd. Het proefsleuvenonderzoek is uitgevoerd in 2 fasen. In januari 2021 was al het nodige vooronderzoek afgerond.

Ondertussen kunnen ook de voorlopige resultaten van de opgraving worden meegenomen. Een deel van de zones die voor verder onderzoek zijn geadviseerd, zijn namelijk al opgegraven. Hieruit blijkt dat op een oppervlakte van ongeveer 8,5ha een 50tal hoofdgebouwen aanwezig zijn, een 50tal bijgebouwen, 25 waterputten of waterkuilen, 9 crematiegraven, een 20tal artisanale kuilen. De sporen dateren in de bronstijd, ijzertijd, Romeinse periode en (volle) middeleeuwen (zie ongepubliceerde weekverslagen). Het onderzoek geeft aan dat er een groot kennispotentieel op het projectgebied aanwezig is, dat enkel met een opgraving geëxploiteerd kan worden.

1.2. Afwezigheid van een archeologische site

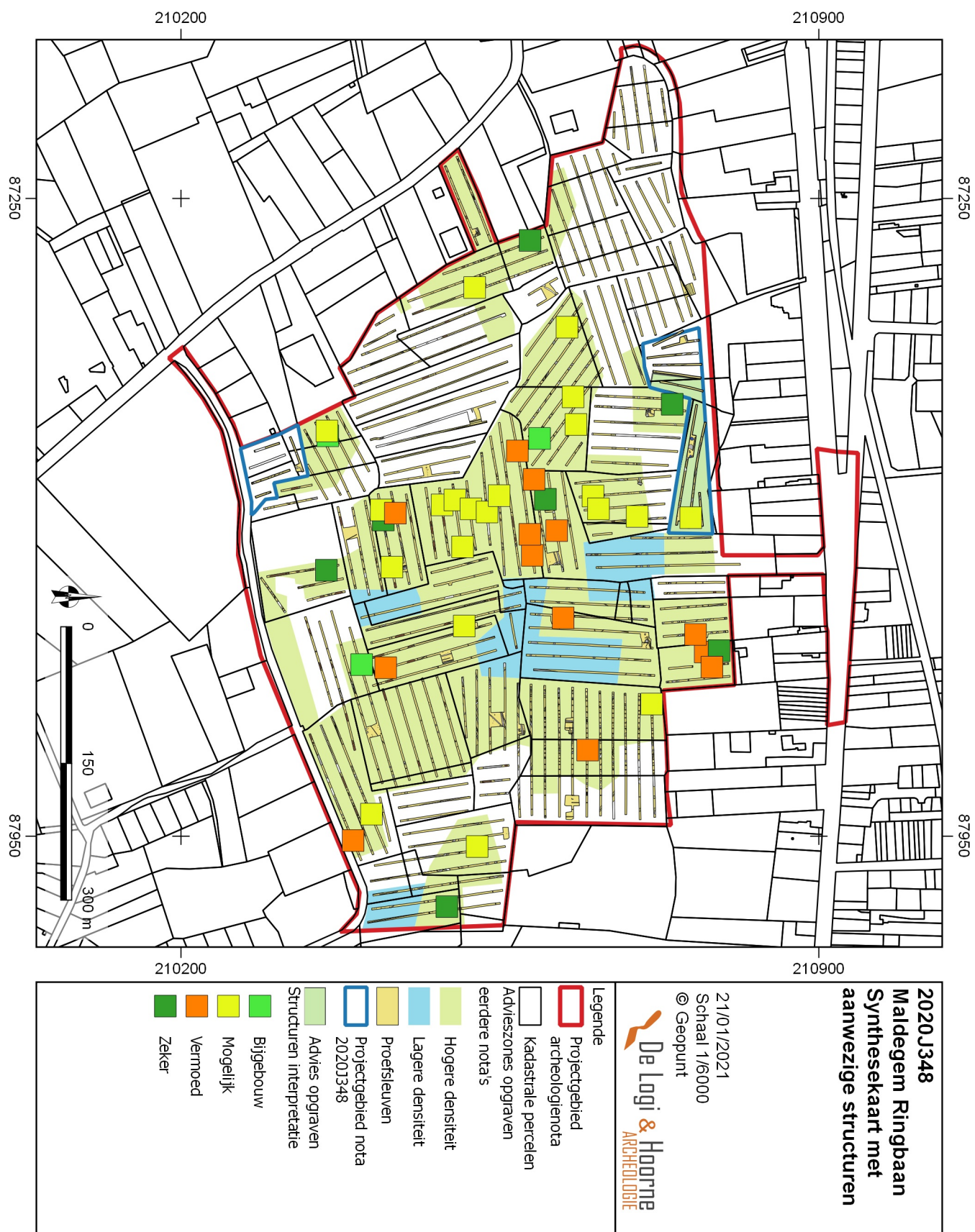
Het proefsleuvenonderzoek toont aan dat op een deel van het projectgebied een archeologische site aanwezig is. Op de lager gelegen delen, die in het verleden wellicht afgegraven zijn, zijn geen relevante sporen aanwezig. Deze zones bevinden zich vooral aan de oostelijke en westelijke zijde van het plangebied (zie hoofdstuk 5: Proefsleuvenonderzoek).

1.3. Impactbepaling

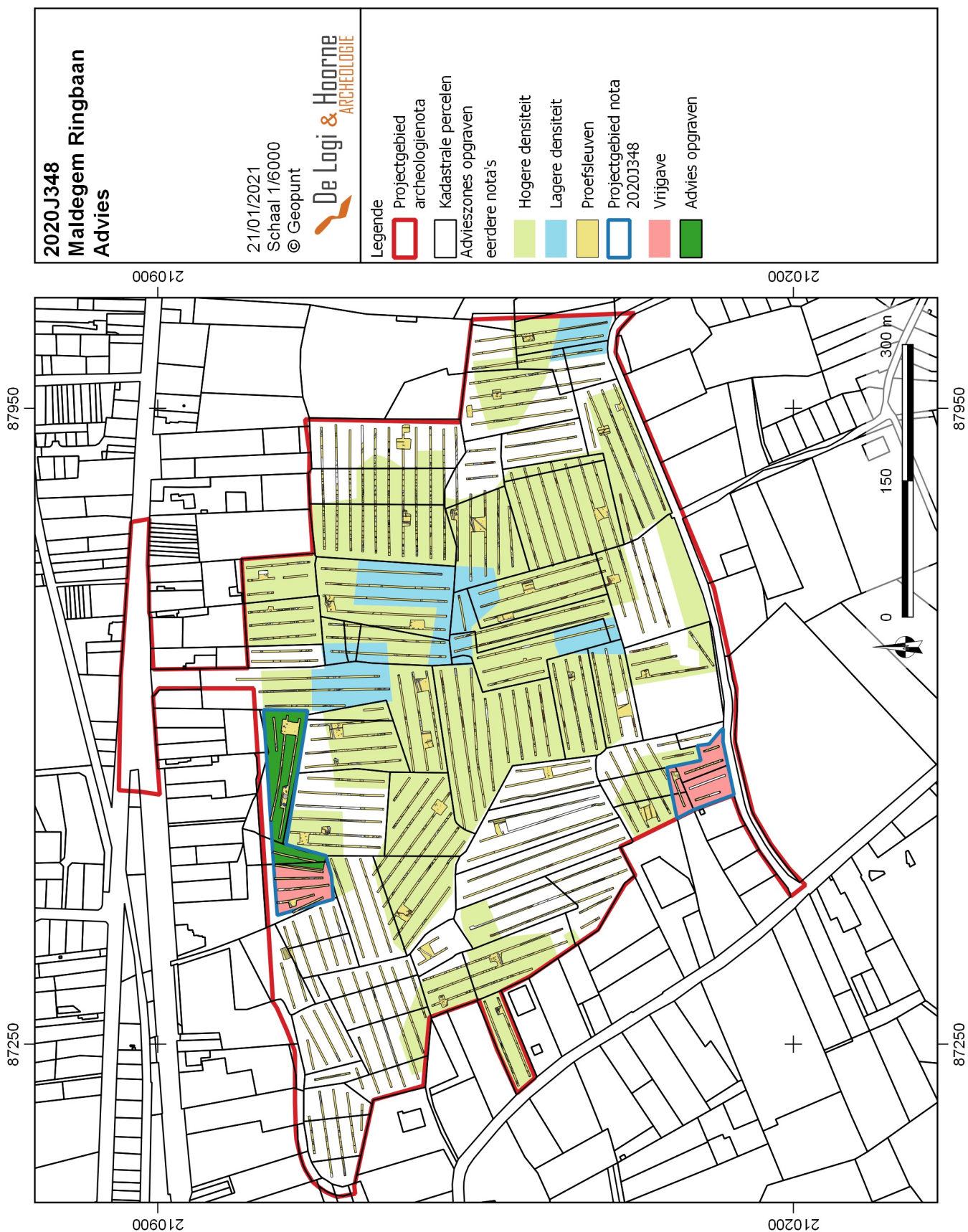
Op het plangebied is de ontwikkeling van bouwlotten voor industrie gepland. Hoewel de impact nog niet exact gekend is, kan ervan worden uitgegaan dat de aanleg van verharding, riolering, fundering voor een bedrijfspand een verstoring en vernietiging zou betekenen van het archeologisch bodemarchief.

1.4. Waardering van de archeologische site

Het proefsleuvenonderzoek toont aan dat op verschillende zones op het plangebied relevant archeologisch erfgoed aanwezig is. De sporen omvatten zowel paalsporen, kuilen, grachten en greppels. Op het deel van het projectgebied waarop deze nota betrekking heeft, lijkt het vooral te gaan om resten van bewoning uit de (volle) middeleeuwen. Deze resten bevinden zich enkel op een deel van het noordelijke terrein.

Figuur 36: Interpretatiekaart met de structuren die op basis van het proefsleuvenonderzoek verwacht worden

Figuur 37: Advies met aanduiding van de zones waar wel en geen verder onderzoek nodig is

De resultaten van een opgraving kunnen nieuwe informatie en inzichten bieden op het verleden van de regio. Een opgraving zal voornamelijk op lokaal en regionaal vlak archeologisch kennispotentieel hebben. Wellicht kan er ook erg relevante kenniswinst zijn op een hoger niveau, namelijk voor het nederzettingsonderzoek van verschillende periodes in zandig Vlaanderen. Aangezien de geplande werken een versturende impact hebben op het bodemarchief van het projectgebied, kan het kennispotentieel enkel geëxploiteerd worden door een opgraving.

1.5. Bepaling van de maatregelen

Op de zone in het zuiden zijn geen relevante vondsten aangetroffen. Ook het westelijke deel van het voormalige bos bevat geen sporen waar kenniswinst uit kan voortkomen. Het oostelijke deel van het bos bevat wel relevante sporen van bewoning uit de volle middeleeuwen. Het kennispotentieel dat hier aanwezig is, kan enkel met een vlakdekkende opgraving geëxploiteerd worden.

2. Programma van maatregelen voor een archeologische opgraving

2.1. Administratieve gegevens

Erkend archeoloog:	De Logi & Hoorne bv OE/ERK/Archeoloog/2015/00052 Canadezenlaan 1A 9991 Adegem
Locatie projectgebied:	Projectgebied aan Ringbaan in Maldegem, omgeven door de Staatsbaan en Vliegplein
Bounding box (Lambert72):	punt 1: min. X: 87091,8; max. Y: 210942,83 punt 2: max. X: 88055; min. Y: 210186,65
Kadaster projectgebied:	Maldegem, Afdeling 5 (Adegem 1), Sectie H: perceelsnummers 5e2, 5f2, 8t, 10r, 19f, 11, 12, 13, 14, 27, 28, 333e, 341a (partim), 344a, 345b, 345c, 346a, 347, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357a, 360, 361a, 362c, 362d, 366b, 368d, 385d, 387n, 387p, 387r, 387v, 388x (partim), 398e, 398f, 399a, 402a, 403a, 404a, 406r (partim), 414b, 416a, 417a, 418c, 418d, 419a, 420a (partim), 423, 424, 425k (partim), 425l, 426a, 427l, 431 (partim), 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438a, 439a, 440, 441, 442, 443A, 1142a, 1153A, 1154A, 1162a, 1162b (partim). Maldegem, Afdeling 1, Sectie C: perceelnummers: 2w (partim), 3x (partim), 4e, 5e, 10n2 (partim), 15h (partim), 15s, 15t, 1348a. Evenals enkele delen van de openbare weg: het noordelijke deel van de Ringbaan en het kruispunt van de Staatsbaan (N9) met de Gentse Steenweg.
Oppervlakte volledige projectgebied:	34,1ha
Oppervlakte huidige nota:	1,23ha
Oppervlakte adviesgebied opgraving:	5850m ²

2.2. Afbakening van het te onderzoeken gebied

Het proefsleuvenonderzoek vond plaats op een zone in het noorden en zuiden van het projectgebied. Op de zuidelijke zone zijn geen relevante sporen aangetroffen, hier is geen verder onderzoek nodig. De zone in het noorden bevat bewoningssporen uit de middeleeuwen. Een zone van 5850m² wordt geadviseerd voor verder onderzoek met een vlakdekkende opgraving. Deze zone sluit op 2 punten aan bij reeds geadviseerde zones (nota ID 14101 en 15769).

2.3. Vraagstelling en onderzoeksdoelen

De resultaten van het proefsleuvenonderzoek en de werfbegeleiding bij de munitiedetectie hebben aangetoond dat met zekerheid één of meer archeologische vindplaatsen op het plangebied aanwezig zijn, en dat hier sprake is van een kennispotentieel dat slechts met een opgraving geëxploiteerd kan worden. Met de opgraving moeten de aard en datering van

Figuur 38: Detail van het advies op de noordelijke zone, waar een deel van het gebied verder onderzocht moet worden

de aangetroffen archeologische vindplaats(en) onderzocht worden. De resultaten moeten bovendien binnen het gekend archeologisch kader van de regio gesitueerd worden. De onderzoeksvragen die na de vorige onderzoeksfases nog afdoende beantwoord moeten worden zijn:

- Wat is de aard (bewoning, artisaan, funerair, religieus, ...) en datering van de aangetroffen sporen/structuren/vindplaatsen op basis van de aard van de contexten en/of het vondstmateriaal?
- Welke relevante archeologische structuren, gehelen of vondstconcentraties zijn aanwezig?
- Wat is de densiteit van de aangetroffen vindplaatsen en staat deze eventueel in verband met hun aard, datering of landschappelijke inplanting?
- Wat is de datering van de sporen/structuren/gehelen/vindplaatsen op basis van het vondstmateriaal, de oversnijdingen en/of opvulling van de sporen en de daarmee gepaarde fasering?

Een archeologische opgraving moet in de eerste plaats een antwoord geven op bovenstaand vermelde onderzoeksvragen. Gezien de bijkomende informatie die door deze methode kan vergaard worden, worden de onderzoeksvragen uitgebreid met:

- Kunnen in de aangetroffen sporen zinvolle structuren of gehelen herkend worden? Zo ja, hoe passen ze binnen de bestaande archeologische kennis hierover?
- Wat is het verband tussen de aangetroffen sporen/structuren/sites enerzijds en het vroegere microreliëf en de bodemopbouw — rekening houdend met eventuele erosie en nivellering — van het plangebied anderzijds?
- Is er sprake van een functionele en/of chronologische ruimtelijke ordening van de vindplaatsen binnen de onderzoekszone? Zo ja, kan hier een verklaring voor geformuleerd worden?
- Zijn de grenzen van de aangesneden vindplaatsen door middel van de opgraving duidelijk bereikt? Zo neen, in welke richting zetten de site(s) zich verder?
- Kan op basis van de aangetroffen materiële cultuur uitspraken gedaan worden over de status van de bevolking?
- Welke informatie geven de eventuele natuurwetenschappelijke onderzoeken op de genomen

stalen over het vroegere landschap en de invloed van de mens daarop, de economie ten tijde van de occupatie, en eventuele evoluties hierin?

- Hoe verhoudt de vindplaats en de bij het onderzoek ervan gewonnen kennis zich tot de gekende archeologische vindplaatsen in de omgeving van Maldegem en Adegem? Bevestigt de nieuwe kennis de bestaande hypothesen of leidt ze tot nieuwe inzichten en/of nieuwe vragen?

2.4. Onderzoeksstrategie en -methode

Op 5850m² binnen het 1,2ha grote projectgebied waarvoor deze nota wordt opgemaakt, zijn archeologische vindplaatsen aanwezig met een hoog kennispotentieel. Deze site loopt ook door op de aanliggende zones, die in een afzonderlijke nota besproken zijn (nota ID 14101 en 15769). Gezien de beperkte informatie die over deze vindplaats werd bekomen door middel van het vooronderzoek, kan het kennispotentieel niet ten volle gerealiseerd worden door middel van een verwerking van enkel deze gegevens. Dit kan enkel gebeuren wanneer binnen de, op basis van het vooronderzoek, afgebakende onderzoekszone alle archeologische sporen geregistreerd en volledig onderzocht worden door middel van een opgraving. Enkel op deze wijze kan voldoende informatie bekomen worden over de uitgestrektheid van de vindplaats(en), de aard, datering, en hun betekenis binnen het geheel van de archeologische kennis van de (supra)regio.

Aangezien tijdens het proefsleuvenonderzoek geen indicaties voor de aanwezigheid van meerdere archeologische niveaus werden aangetroffen kan voor de strategie bij de vlakdekkende opgraving uitgegaan worden van een opgraving op één archeologisch niveau. Op de zone waarvoor deze nota is opgemaakt, is ook verkennend archeologisch booronderzoek uitgevoerd. Er zijn echter geen steentijd artefactensites aangetroffen. Wanneer echter toch tijdens de opgraving steentijd artefacten worden gevonden, moet de zone hierrond opnieuw opgeschaafd worden met aandacht voor eventuele bijkomende steentijd artefacten. Indien sprake blijkt van een aanwezige concentratie aan steentijd artefacten, dient deze concentratie ruimtelijk afgebakend te worden en moet binnen deze afbakening de Code van Goede Praktijk “Hoofdstuk 18: opgraving steentijd artefactensites” gevolgd worden.

Van alle lagen, sporen en structuren waarvan natuurwetenschappelijk onderzoek relevante informatie over de vindplaats kan opleveren worden stalen genomen op de wijze beschreven in de Code van Goede Praktijk “Hoofdstuk 20: natuurwetenschappelijk onderzoek bij opgravingen”. Wat betreft de strategie voor conservatie moeten de voorschriften van de Code van Goede Praktijk (“20.4 Conservatie” en “Deel 4: Conservatie en langdurige bewaring van archeologische ensembles”) in acht genomen worden.

Het gaat om een opgraving beperkte oppervlakte. De zone sluit echter aan op andere adviesgebieden.

2.5. Onderzoekstechnieken

Voorafgaand aan het afgraven van de onderzoekszone dient deze nauwgezet met een GPS-toestel in het plangebied uitgezet te worden. Het afgraven van de onderzoekszone gebeurt met een graafmachine, voorzien van rupsbanden en een tandeloze 2m brede graafbak. Er wordt machinaal afgegraven tot de diepte van het archeologisch niveau — de diepte waarop archeologische sporen zichtbaar worden. Deze diepte wordt bepaald door de archeologen die de kraan bij het afgraven van het terrein begeleiden. Dit begeleidend team omvat minstens de veldwerkleider en/of de assistent-archeoloog. Er wordt aangeraden om te werken met zo groot mogelijke vlakken, om voldoende inzicht te krijgen in de ruimtelijke samenhang van de sporen en de structuren in grote vlakken te onderzoeken. Tijdens of na de aanleg van het archeologisch vlak dient het volledige vlak opgeschaafd te worden om een goede leesbaarheid van de bodem en de aanwezige sporen te garanderen en een goede registratie van de sporen te kunnen uitvoeren. Alle onderzoek en registraties gebeuren volgens de voorschriften uit de Code van Goede Praktijk.

Indien waterputten worden aangetroffen, wat goed mogelijk is aangezien er al enkele exemplaren tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn herkend, dienen deze extra aandacht te krijgen. Om dit type sporen kwalitatief en veilig te onderzoeken moet een

grondwaterbemaling voorzien worden. Bij aanwezigheid van waterputten wordt de handleiding voor het correct opgraven en bemonsteren van waterputten, beschikbaar gesteld door Onroerend Erfgoed, gevolgd.

2.6. Voorziene afwijkingen van de Code van Goede Praktijk

Bij de opgraving aan langs de Ringbaan in Maldegem worden voorlopig geen afwijkingen gepland tegenover de Code van Goede Praktijk.

2.7. Criteria voor afwijkingen van de voorziene strategie.

Er zijn geen criteria die toelaten alsnog af te zien van de uitvoering van de opgraving van de afgebakende opgravingszone, tenzij geplande ontwikkeling niet doorgaat. De opgraving kan pas worden afgerond wanneer de onderzoeksvragen en -doelstellingen uit “Deel 3 Programma van maatregelen: 2.3. Vraagstelling en onderzoeksdoelen” respectievelijk beantwoord en behaald zijn.

2.8. Geschatte tijdsduur en kostenraming van de archeologische opgraving

Na de uitvoering van het proefsleuvenonderzoek aan de Ringbaan in Maldegem kan een inschatting gemaakt worden over het nodige budget, de tijdsduur, de personeelsbezetting, de personeelskwalificaties en gespecialiseerde begeleiding voor het vervolgonderzoek op de zone in het noorden van het plangebied. Het gaat om een zone van 5850m² waarop verder onderzoek nodig is. De duur van het veldwerk wordt op een totaal van ongeveer 75 tot 80 mandagen geschat. Voor de verwerking en rapportage van het onderzoek wordt een termijn van ongeveer 25 tot 30 mandagen verwacht, zowel door de veldwerkleider, materiaalspecialisten, topograaf en andere specialisten. De opgraving sluit aan op zones waarop al een opgravingsadvies is. Het lijkt aangewezen om het onderzoek aansluitend met de andere zones uit te voeren, als er mensen en materiaal op het terrein aanwezig zijn. De focus moet liggen op kwalitatief onderzoek, waarbij alle onderzoeksvragen zo goed mogelijk beantwoord worden.

De verwerking gebeurt minstens door de veldwerkleider en de assistent-archeologen, best aangevuld met andere archeologen die bij de opgraving betrokken waren. Het totaalbudget van de opgraving en verwerking wordt geraamd op €45.000 tot €50.000. Dit omvat het terreinwerk en de kraankosten. Voor de verwerking wordt een budget tussen €10.000 en €12.500 voorzien. In deze kosten is nog geen bemaling opgenomen, de inzet ervan hangt af van het al dan niet aantreffen van watervoerende structuren en de noodzaak van de inzet van een grondwatertafelbemaling.

Bijkomend dient nog een budget voorzien te worden voor natuurwetenschappelijk onderzoek. Dit wordt procentueel berekend en zal maximaal 20% van het totaalbudget zijn voor natuurwetenschappelijk onderzoek en maximaal 2% voor conservatie. Dit komt op ongeveer €12.500 voor natuurwetenschappelijk onderzoek en €1.250 voor conservatie, voor het adviesgebied van 5850m². Dit budget kan vrij ingezet worden in functie van het beantwoorden van de diverse vraagstellingen. Er wordt geadviseerd om in de eerste plaats te focussen op het dateren van contexten/structuren. Indien er een goede fasering gekend is, kan er bepaald worden voor welke contexten het interessant is om palynologisch en/of macrobotanisch onderzoek te laten uitvoeren.

Wanneer keuzes worden gemaakt in verband met de uitvoering van dit onderzoek, dient rekening gehouden te worden met de vraagstelling die ook op basis van de aanliggende zones geformuleerd kan worden. Het onderzoek op deze zones kan hier niet los van gezien worden. Alle kennis die door één of meerdere opgravingen over dit projectgebied wordt bekomen, dient in één eindverslag gerapporteerd te worden. Per nota wordt een afzonderlijk archeologierapport opgemaakt.

2.9. Competenties uitvoerders archeologische opgraving

De veldwerkleider dient te voldoen aan de definitie van archeoloog zoals bepaald in de Code van Goede Praktijk, en moet beschikken over minstens 440 werkdagen opgravingservaring op zandgrond, minstens 3 projecten als leidinggevende gewerkt hebben, en minstens 220

werkdagen ervaring op landelijke meerperiodensites daterend in de ijzertijd, Romeinse periode en middeleeuwen in Vlaanderen. De assistent-archeologen moeten eveneens voldoen aan de definitie van archeoloog volgens de Code van Goede Praktijk, en moeten beschikken over minstens 220 werkdagen opgravingservaring waarvan minstens 110 werkdagen op landelijke meerperiodensites daterend uit de ijzertijd, Romeinse periode en middeleeuwen in Vlaanderen. Het team wordt aangevuld met verschillende veldmedewerkers waaraan geen specifieke vereisten worden opgelegd. Voor de beschrijving en studie van de bodemkunde dient een assistent-bodemkundige geraadpleegd te worden. Deze dient te voldoen aan de definitie van assistent-bodemkundige zoals bepaald in de Code van Goede Praktijk. Alle actoren handelen volgens de bepalingen van de Code van Goede Praktijk. De expertise van de hierboven opgesomde actoren zou moeten voldoen voor de correcte uitvoering van de opgraving. Wanneer de veldwerkleider tijdens het onderzoek echter van oordeel is dat op basis van de verzamelde gegevens nood is aan bijstand door of advies van een bodemkundige, een natuurwetenschapper, geofysicus, conservator, een materiaal- of periodedeskundige, dienen deze bij het onderzoek betrokken te worden.

2.10. Bewaring van het archeologisch ensemble

Het volledige archeologisch ensemble, bestaande uit de verzamelde data, archeologienota, nota, archeologierapport, eindverslag en vondsten, zijn eigendom van de initiatiefnemer en dienen bewaard te worden zoals het een goede huisvader betaamt. Indien de initiatiefnemer afstand wenst te doen van het archeologisch ensemble, wordt in de eerste plaats contact opgenomen met het erkend onroerenderfgoeddepot van Ename. Indien het depot niet bij machte is om het archeologisch ensemble in bewaring te nemen, dient een ander depot gezocht te worden of wordt een afspraak gemaakt met het uitvoerend bedrijf voor een goede opslag. Een kopie van het digitale archief blijft steeds bewaard binnen het uitvoerende bedrijf.

3. Stand van zake vooronderzoek Maldegem - Ringbaan

3.1. Vooronderzoek

Deze nota is de vierde en laatste nota gelinkt aan het vooronderzoek op het projectgebied langs de Ringbaan in Maldegem. Het vooronderzoek in uitgesteld traject is geadviseerd in archeologienota ID 7989. In de eerste nota is advies gegeven voor de groenzone (ID 13422). De tweede nota had betrekking op de zones waar wegenis en bufferbekkens worden aangelegd en enkele zones in het westen van het projectgebied (ID 14101). De derde nota omvat de zones voornamelijk aan de oostelijke helft van het plangebied, waar bouwloten ontwikkeld worden (ID15769). Deze laatste nota betreft 2 zones, in het noorden en zuiden van het projectgebied, die tijdens de eerste fases ontoegankelijk waren. Met deze nota is al het vooronderzoek voor het project afgerond. Op een groot deel van het terrein wordt een vervolgonderzoek (opgraving) geadviseerd.

3.2. Opgraving

Sinds januari 2020 is de opgraving gestart op verschillende zones op het projectgebied. In een eerste fase zijn de geadviseerde zones op de groenzone onderzocht. Daarna volgde het onderzoek op de weggoffers, bufferbekkens en enkele zones waarop bouwloten worden gepland in het uiterste westen van het plangebied (onderzoek volgend op nota ID 13422 en ID 14101). Voorlopig is er een verspreid beeld op de aanwezig archeologische resten.

Het reeds uitgevoerde onderzoek op ongeveer 8ha laat toe om een meer uitgesproken inschatting te maken van de aanwezige archeologische sites dan wat mogelijk is louter op basis van proefsleuvenonderzoek. Het blijkt te gaan om een rijke meerperiodensite met een groot aantal archeologische sporen. De oudste grondsporen dateren in de bronstijd en ijzertijd. Het grootste aandeel van de sporen dateert in de Romeinse periode of volle middeleeuwen. Het gaat dan om talrijke volledige erven met hoofdgebouwen, bijgebouwen, kuilen en zones die met grachten afgebakend zijn. Voor de Romeinse periode komen verspreid enkele grafveldjes voor. Daarnaast komen ook grachtssystemen voor uit de late middeleeuwen. Op het zuidelijke en westelijke deel van het terrein zijn resten uit de Tweede Wereldoorlog aanwezig. Het gaat om loopgraven, funderingen van bunkers, loodsen en gebouwen. De grootste structuren zijn de restanten van grote bomkraters, die vooral aan de zuidelijke zijde van het projectgebied voorkomen.

Voor de oudere sporen (bronstijd tot volle middeleeuwen) is de densiteit plaatselijk hoog. Er zijn slechts enkele kleinere zones waar weinig tot geen sporen voorkomen. Op een oppervlakte van ongeveer 8ha zijn al minstens 45 hoofdgebouwen aangetroffen en herkend uit verschillende periodes. Over het algemeen gesproken lijken de structuren behoorlijk tot zelfs goed bewaard. De structuren uit de Romeinse en middeleeuwse periode zijn groter in afmetingen en veel dieper gefundeerd. Bij enkele gebouwen zijn paalsporen tot ongeveer 1m diep bewaard. Naast deze hoofdgebouwen komt een aantal bijgebouwen voor. In totaal gaat het minstens om zo'n 30tal spiekers die meteen konden herkend worden, die voornamelijk uit 4 paalsporen bestaan, maar er komen ook structuren voor met 6 of meer palen. Naast deze duidelijke hoofdgebouwen en bijgebouwen komen ook zones voor met palenzwermen. Hier is plaatselijk een groot aantal kleinere paalsporen aanwezig, waarin voorlopig nog geen duidelijke structuren in herkend zijn.

Naast hoofdgebouwen en volledige erven komen op het plangebied ook waterputten en waterkuilen voor. Deze dateren vermoedelijk in alle al aangetroffen periodes en zijn met verschillende types bekisting opgebouwd. Over de volledige 8ha zijn al minstens een 30tal waterputten of waterkuilen aangetroffen. Er komen zowel waterputten voor waarbij de bekisting is opgebouwd uit uitgeholde boomstammen, houten planken tegen verticale hoekbalken en enkele waterputten met vlechtwerk.

Bij de volle middeleeuwen komt een bepaald type kuilen voor, waarvan de interpretatie nog niet zeker is. Het gaat om kuilen die vaak een afgerond rechthoekige of ovale vorm hebben. Allen kenmerken ze zich door een homogene zwarte vettige laag aan de onderkant, die wordt afgedekt door een bleker pakket moederbodem. De kuilen hebben vaak een vlakke bodem, gemiddeld zijn de sporen ongeveer 0,60m diep, maar er komen ook dieper uitgegraven exemplaren voor.

Verspreid over het terrein komt een aantal clusters voor met brandrestengraven, die wellicht in de Romeinse periode dateren, die op 3 verschillende plaatsen op het projectgebied zijn aangetroffen. Op één plaats komen 3 graven voor die afgebakend worden door een rechthoekige greppel. In elk van deze 3 graven was een bijgift in een nis geplaatst. Ook bij andere graven zijn resten van nissen herkend, maar was de bewaring niet altijd even goed. Tijdens het vooronderzoek met proefsleuven is geen enkel brandrestengraf aangesneden.

Op basis van het vooronderzoek op de site tussen de Ringbaan, Vliegplein en Staatsbaan tussen Maldegem en Adegem was een inschatting gemaakt over de verwachtingen voor een opgraving. Nu de eigenlijke opgraving al deels is uitgevoerd, kan gesteld worden dat de realiteit de verwachtingen overtreft. Het proefsleuvenonderzoek maakte een onderscheid tussen zones met een hogere en lagere densiteit. Zelfs de zones met lagere densiteit blijken behoorlijk wat sporen te bevatten, zoals de kleine grafveldjes uit de Romeins periode. Dit landschap blijkt gedurende lange tijd geoccupeerd en levert volledige erven op, met tal van hoofdgebouwen, bijgebouwen en waterputten tot gevolg. Deze vormen een heel hoog potentieel tot kennisvermeerdering op diverse gebieden en voor heel wat periodes binnen de regio. Bovendien bestaat er met het verder onderzoek ook de kans een vrijwel volledig zicht te krijgen op een contemporain gebruikt landschap op grote schaal.